

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

változtatás!

ahoz címzett
gyermek-czipő
met.
hőháza épületéb-

M-grendelések mérték
mám. nayszintén javítások
gyorsan és pontosan elké-
szítettek.

118 tisztelettel
FALK OTTÓ,

Debreczen. Főpiac-utca
a város-háza épületében.

változtatás

ahoz címzett a város-háza alóli helyi-

czipő üzletemet

ahoz címzett a város-háza alóli helyi-
czipő üzletemet

nyári idenyre

ahoz címzett a város-háza alóli helyi-
czipő üzletemet

óth Ferencz

ahoz címzett a város-háza alóli helyi-
czipő üzletemet

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüsterem 1879.

Á K

kat;

etnek.

ez. hir-

R. E.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 frt.-kr.
Negyed évre 2 frt.-kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min-
den közlemény főpácz, Veesz-
nás földszáji, a szerkesztőségbe
bérmentre küldendő.

Előfizetési helyben
TELEGDI K. LAJOS és IG.
CSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nyomdájában is.

A menhely.

Debreczen, júl. 8.

(x) Volt idő nálunk, meglehetősen hosz-
szu idő, midőn a törvényhatóságoknál, a
tisztújításoknál a nepotizmus játszott a
főszerepet. Családok szövetkeztek más csalá-
dók ellen. Tisztújítás előtt a tusakodó
családok megcsinálták a tisztviselői liszt-
t; beleigtatták abba a maguk emberét,
bármilyen korlátolt képességű lett legyen
is, s a győzelem esetén kíméletlenül ki-
szórták az ellenfelet, bármilyen alkalma-
sok, bármilyen képzetek voltak is.

S ez vetette meg alapját a rossz köz-
igazgatásnak, mert a nepotizmus nagyon
elnéz. Nem azt nézték: ki bir tehetség-
gel, kinek van munkaképessége, hanem azt
kérdték, hogy kinek a fia. És ez az az
ujabb időnkig mindenütt így ment. Várme-
gyék, városok hiv. helyiségei menhelyévé
váltak a tanulástól irtózó, a munkát ke-
rülő egyéneknek, — s huzzák és huzzák a
fizetést a közigazgatás rovására.

Nem ritka eset itt Debreczen-
ben is, hogy a befolyásos egyének két
gymn. osztályt sem végzett családok elszé-
gényedett tagjait, hogy tartásuktól, vagy
legalább a róluk való gondozástól menekül-
jenek, bevalasztották tisztviselőnek s a vá-
ros kénytelen a közigazgatás nagy hátrá-
nyára a gyámhatyai kötelességet teljesíteni,
a mennyiben minden hó első napján ki-
adja kinek-kinek megszabott fizetését. Hát
bizony a szám meg van, hanem a munka-
erő, az nagyon hiányzik.

Tarthatlan állapotnak nevezte ezt min-
denki, ki a megyék, városok, és pedig egy
Debreczen város érdekét szíven vi-
selte. Ámde mielőtt a javításról csak gon-
dolkozhattak volna is, közelünkbe meny-
kősapásként ütött be a pártszüvely, s
most már többé nem az lett a kérdés, hogy
kinek a fia, mert hiszen — apa fiával,
testvér a testvérral nem egyszer állott szem-
ben a pártusában s valósággal ellensé-
geiké váltak egymásnak, nem is az a kér-
dés, mit kíván a jó közigazgatás, mit kí-
ván a város érdeke, hanem az, hogy a
képviseleválasztásnál milyen tevékenységet
fejtett ki a párt érdekében?

Taposta-e a főiskola küszöbét? vagy
a pudli mellől ugrott-e meg? vagy henyé
életnek gondolván a hivataloskodást, a mes-
terséget rugta-e hátra, vagy a megszokott
henye élet miatt munkaképtelenné bizo-
nyult? nem jött számításba, ha a választá-
si zezon alatt jól tudott házalni s ha
egy kortes toll helyett legalább három
lombot dugott a kalapja mellé.

Ennek a következtetése lett, hogy épen
szakmunkára olyan egyének is választattak
meg, kiknek a mindenható sem tudja hasz-
nát venni, mert alaptanulmányuk nincs. S
olyanok is választattak meg, kik mellé pár
nap mulva irnokról kellett gondoskodni,
hogy a munka mégis valahogy menjen.

Igy romlott még jobban a közigazga-
tás, mert a pártszüvely megelégnék.

Ennek a káros hatását is belátták. S
mindenki száján hordozta a városi ügyek
előmozdítására a pártok kibékülését, a vá-
ros érdekeit illetőleg, de nagyon sokan
csak szájukon hordják s sziveikben legke-
vésbébbé sem érzik, mert hiszen alighogy be-
következik egy pár választás, imé a sza-
badelví párt rögtön pártkérdéssé fujja fel
s mint ukázt repíti szét a szavazó czedu-
lát, hogy a hívek még azt a kérdést sem
vethessék fel maguk előtt, hogy mit kíván
a város érdeke. Török fanatizmussal jár-
lanak fel az urnához.

Előttünk a megválasztásra kitűzöttek
nevei, — a híveknek még a válogatás sem
engedték meg. Elodáztak magunktól még
azon gondolatot is, hogy egyiket vagy má-
sikát távolról is sérteni akarnánk, de épen
a közügy szempontjából vetjük fel azt a
kérdést, hogy vajjon miféle érdek kíván-

hatja azt hogy egy 60 évekhez közeledő
egyénség, mely időben már a kiérdemelt
nyugdíjazásról, a hosszú munka megjutal-
mazásáról kell álmodozni, alkalmaztassék
egy olyan állásra, mely felvont figyelmet,
folytonos, ugyszólván fiatal munkakedvet
követel, vajjon az a 40 év előtti tanul-
mány, — mely igénybe nem vettétt és
nem fejlesztetett, képes-e az ellebent idők
súlyát a mérlegben lenyomni, hogy egy új
tanulás és folytonos munkálkodás háttérbe
szorítsa az idők szűlte gyengeségeket, —
azokra bizzuk ezt megítélni, — a kik azon
korban benne vannak.

Vagy mi érdeke lehet abban a város-
nak, — mert mind a három betöltendő
állás szakmunka körrel bir, — hogy olyan
egyének, kik azon helyen már évek óta
szakavatottan, dicséretre méltón munkál-
kodnak, — mellőztessenek ilyen egyénisé-
gekért, kik épen olyan szakmával soha sem
foglalkoztak!

Nemcsak szájunkon, de szívrünkön is
kell hordani a város érdekét.

A szabadelví párt már határozott párt-
kérdéssé tette e választást s pillangó mód-
jára repültek szét a szavazó czedulák.

A függetlenségi párt, mely csak a
nagyfontosságú országos kérdésekben szo-
kott és akar mérközni, nem követheti e te-
kintetben a szabadelví pártot. Midőn helyi
ügyek forognak kérdésben, a függetlenségi
pártnak csak egyetlenegy kérdése lehet,
hogy mit kíván a város érdeke? És erre,
ha szívére teszi a kezét, könnyen megta-
lálja a feleletet, — melyet ha követ,
győzelemeskedni fog mindég azok felett kik-
nek nem azt mondja szájok, a mit cselekt-
szenek.

— Az új főrendiház tagjainak szózó kir.
meghívó levelek szövegét, mint a Nemzet írja,
a belügyminiszterium már megállapította, ő
Felsége pedig helyben hagyta.

— A kiegyezési tárgyalások várható ie-
folyása iránt Széchenyi gr. kereskedelmi mi-
niszter igen rózsás nézeteket vallott e napok-
ban. A Bud. Tageblatt egyik munkatársa ugyan
főkereste a kaltenleutgebeni hidegvíz-gyógyin-
tetzetben a nevezett minisztert és kikérte né-
zetét a kiegyezési tárgyalások várható sorsáról.
Széchenyi gr. a részletekről tartózkodott nyi-
latkozni, de annyit határozottan mondott, hogy
konfliktusok a két fél közt ki vannak zárva,
hogy Magyarországának nincsenek különös kí-
vanságai, tárgyalások sima lefolyása biztosra
vehető s a mostani aikudozásoknak főzeija
elkerülni a vámszövegek fölmondását.

— Külföldi hírek. — A francia kir.
A n a m b a n. Coirey tábornok tavratai szer-
int, a melyeket a hadügyminiszter a kamara
mai ülésének kezdetén fog felolvasni, az ana-
miak 1200—1500 fonyi veszteséggel verettek
vissza. A francziák sebesültekben és halottak-
ban összesen 60 embert veszítettek és teljesen
hatalmukban van a czitadella. Coirey azt tá-
viratozza, hogy aggodalomra nincs ok és Hai-
Fongból csapaterősítések indultak el, hogy a
francziákat minden eshetőség készen találja.

Kossuth Lajos családja.

Kossuth Lajos nagy hazánkja — ez
idő szerint a savoyai Alpesek tövében, a lan-
zoi völgyben tartózkodik. Chialamberto annak
az elbágyatott helyiségnek a neve, a hol most
Magyarország volt kormányzója egyedül inasa
társaságában keres nyári üdülést. Turinból
Melfy Ignác kísérte a nagy bujosót az olasz
alpesek aljába, s ő volt segítségére annak a
helynek a megválasztásában, hol Magyarország
szemfénye, büszkesége a legnagyobb magány-
ban előtse azt az időt, a míg ismét családja
körében enyhitheti a honi szív fájdalmát az
apai sziv örömeivel.

Az Alpesek lanzoi völgybe szépségével
veteledik a mi Tatrán gyönyörű vidékével.
It fog eltölteni Kossuth körülbelül egy hó-
napot míg nővére Rutkainé visszatér a Ma-
gyarország egykori kormányzója előtt most oly
messze, oly nagyon messze fekvő Magyaror-
szágból.
Nagy hazánkja most a legjobb kedély-
hangulatban, viruló sétat közben járja be sétat
közben az Alpesek hatalmait és rónait. Mélyen
szerető apai szive fia sikerében, dicsőségében
igazán találhat vigasztalást sok más keseru-
ségért.

Az ifjabb Kossuth Lajos most Olaszor-
szág Tolnaya. Egesz Olaszország vasuthálózata
most két részre oszlik, mely pedig az epennini
felsziget hosszában történt a felosztás. A va-
suthálózat egy részén a mediterranea a másik
az adriaticus. Kossuth Lajos Todor igazgatója
a mediterranea vasuthálózatnak, mely Olasz-
ország legészakibb csúcsától egész Sziciliáig
terjed le a Földközítenger mentébe.
A vasuthálózatnak az a beosztása új
dolog Olaszországban. S ennek a beosztása
egész szervezése a Földközítenger hálózatra
neve az ifj. Kossuthra van biva. Ez a szerve-
zés veszi igénybe most az ifjabb Kossuth
Lajos minden idejét. Ez a magyarázata annak,
hogy ősz hazánkja most a Dunától, Tiszától
távol, a messze Alpesek aljában ugy szolván,
elbágyatottan éli át a nyarat. Mihelyt szerett
nővére Rutkainé visszatér a hazai földről, a
melyre ő nem léphet, Kossuth is visszatér
Turinba, az őszel azouban Napolyba teszi át
lakását, hogy közelében lehessen fiának.
A telet okvetlenül Napolyba fogja tölteni.
Hogy megmarad-e továbbra is Napoly lakosa-
nak, megmarad-e meg tovább is messzebb
Magyarországtól, az a telet szerzendő égjáljai
tapasztalatoktól függ. Hazafu fájdalma nemcsak
Lajos fiában lel vigasztalást, hanem büszkesé-
gére és büszkeségünkre nekünk az egész ma-
gyar nemzetnek is szolgál Ferencz fia is. Egy
pár hét előtt említettük, hogy Kossuth Eereucz
a cesenai kőbányák igazgatója a már kimerít-
tetnek hitt bányában egy új eret fedezett fel
s ezzel ezernyi munkásnak szerzett kenyeret.
Olaszország nagy kiralya, Umberto, Kossuth
Ferenczet ez es egybe érdemeinél fogva a
commandatore czimmal tüntette ki. Ez a com-
mandatore cím majdnem annyi, mint nálunk a
valóságos belső titkos tanácsosság. Aki Olasz-
országban a commandatore czimet nyeri, annak
rendesen magának kell megszereznie az e cím-
mel járó, e czimet feltüntető keresztet.

Umberto kiraly, tekintettel Kossuth Fe-
rencznek nagy érdemeire, maga küldte el neki
e keresztet. Kossuth Lajos Todor es Kossuth
Ferencz apja méltán lehet büszke fiaira s
méltán lehet büszke az egész magyar nemzet
rájuk, a kik idegen földön szerettek dicsőséget
a magyar szorgalomnak es magyar tehetségnek.
Vajha mindent nem idegen ország javára le-
hetne értékesíteniök!

A honvédség köréből.

A honvédség ez idei őszi gyakorlatairól
a következőket írják: Nagybkeretű gyakor-
latok csupán Pozsega környékén fognak tar-
tatni, hol a 13. hadtest gyakorlataiban részt-
vesznek:
Az V. es VII. honvédkerületből a 81.
dandárnak, 65, 66, 71 es 72-ik zászlóaljai, a
84. dandárból a 81, 82, 91 es 92-ik zászlóalj,
továbbá az egész 82-ik dandár (67, 68, 69,
70, 76, 77 es 78 zászlóaljak) es végül a 8 es
14 huszárezredek; összesen 5249 gyalog es
900 lovas. E csapatok megelőzőleg a pécsi sá-
tortáborban fogják gyakorolni magokat.

A III. kerületben a kassai sátoortáborba
koncentrálják a 78. dandár 39. es 41-ik zász-
lóalja, a 78. dandár 33., 34., 35., 36., 40.,
43. es 44. zászlóaljai; továbbá az 5. huszá-
rezred első osztálya, összesen 2936 gyalogos es
300 lovas.

A lugosi sátoortáborban (II. kerület) lesz
a 46. dandár (14., 15., 16., 47., 18., 85. es
86. zászlóalj) es az 5. huszárezred első had-
osztálya; összesen 2358 gyalog es 300 lovas.

A nyitrai sátoortáborban lesznek a IV. kerü-
letből a 73. dandár (57, 58, 59, 60, 61, 62 es
64 zászlóaljak) es a 74. dandár (52, 53, 55,
56 zászlóaljak), továbbá a 6. huszárezred I.
hadosztálya; összesen 2255 gyalog, 30 lovas.

A marosvásárhelyi sátoortáborban lesznek
a VI. kerületből a 75. dandár a 28, 30, 31,
32 zászlóaljak, továbbá a 76. dandárból a 21,
24, 25, 26 es 27 zászlóaljak es a 9. huszá-
rezred I-ső hadosztálya; összesen 2819 gyalog
es 300 lovas.

Feldandár-összpontosis lesz Budapes-
ten a 79. dandár 1, 2, 50 es 63-ik zászlóal-
jaiból.

Menetgyakorlatot tartanak Nagyvárad
környékén a 79. dandárból a 7, 8 es 47 zász-
lóaljak, a 80. dandáról a 9, 10, 12, 42, 45
es 46. zászlóaljak es a 2-ik huszárezred, ösz-
szesen 2955 gyalog es 600 lovas.

Lovassági gyakorlatok lesznek Kiskőrös
mellett, a hol 4. es 10. huszárezredek vesz-
nek részt, továbbá Tata mellett az 1. es 7.
huszárezredekkel, a 6. es a 8. huszárezred II.
osztályával.

Az itt fel nem említett csapatok az őszi
gyakorlatokat, melyek 25 napig fognak tartani,
szokott állomáshelyükön végzik; a sátoortábor-
ban az összpontosis 21 napig terjed, kivéve
a pécsi sátoortábor, honnan a csapatok 14 nap
mulva Pozsegára mennek.

A hol a közös hadseregbeli csapatok a

honvédséggel egyesítve végezhetik az őszi gy-
akorlatokat, ott közös gyakorlatokat fognak
tartani.
E fegyvergyakorlatokra a legénységéből
behívtak:
a gyalogságnál: az 1883, 1882, 1880 es
1878-ban besorozott legénység, kivéve az I.,
IV. es V. kerületbelieket, kik 1878. es 1880
évi kivételesen behívtak gyakorlatra; —
továbbá az 1884. évbőliek, kik már tényleg
szolgáltak es végül a megelőző évfolyamok le-
gényesége, a mely már a tényleges szolgálatból
kilepett.
A lovasságnál: az 1884, 1883, 1881 es
1880 évbőliek.
Az 1883. XXXV. t. czikk alapján a kö-
zös hadsereg tartalékából áttett volt egy éves
önkentesek közül azok, kik a tisztí vizsgát
meg nem tették le.
A szabadságot állományú tiszték közül:
Az 1884-ben kinevezett közöshadseregbeli volt
egy éves önkentesek; az 1884-ben hadnagyokká
kinevezett honvéd önkentesek; az 1884. év
végén a közös hadseregből áttett tiszték, az
1883. év végén áttett tiszték, kik 1884-ben a
fegyvergyakorlatokban nem vettek részt es vé-
gül mindezek, kik a csapatvezetéssel meg nin-
csenek elegendő tisztában.
Azok a tiszték, kik a tanállományhoz
tartoznak, augusztus 1. es szeptember 15. kö-
zött fognak behivatni, es legkeőbb a követ-
kező napon elbocsátatnak.
Mintogy jelenleg oly nagy a tartalékos
tiszték száma, hogy valamennyit nem lehet
kellőkép felhasználni, ennélfogva az idén csak
annyit hívnak be, a mennyi a hadiéltszámhoz
szükséges; csupán a lovassági szabadságot
tisztéket fogják teljes számmal behívni.

KARCZOLATOK.

(Példát mond Tisza Kálmán. — A medve és a légy. —
2 frt. — Estély Tisza Kálmánal.)

„Csak egy rövid példát hozok fel”
(szólt Tisza Kálmán az országgyűlésében, 1868.
júl. 17-én) „azon időből, midőn a megyék
nem kontarkodtak az adó behajtásánál, midőn
egy tökéletesen centralizált czivilisátor sereg
vetette azt ki s hajtotta be. (Közbe szólások!)
Csak tessék! Hozhat fel ilyen
példát egy millió! A dolog így törté-
nt. Aradon egy jó barátommal történt, a
kitől tudom, s a ki most a Deák-pártnak ott
egyik kitűnő tagja. Ő rá vetettek valamely el-
hagyatott szőlő után az adót, a melylyel soha
sem birt; vég ment minden fokozaton, de
nem bírta magáról leiratni, s utója, mert még
azon a melyektől saját boldog korban eltűnk,
midőn nem kesedelmi kamat, hanem katonai
executio volt, rament az executio. Ő elment
az adóhivatalhoz; de végre is azt mondták
neki, fizessen, mert a kincstár nem károsod-
hatik. Ekkor egy eszme tamadt benne, s azt
mondotta: „Ea hercehurczalom az a urakak
eveken altai, emegyek Bacsba, de nem fizetek
attól, ami nem az enyim, s önöknek sok bajuk
lesz, nekem is; azouban ajánlok az uraknak
valamit; ime itt van egy gazdag szeszgyáros,
eunek ez az adó ugyanis csekély összeg, s
nem szeret az urakkal torzsalkodni: írják ő,
megfizeti.” S ugy történt; rea írták, es az...
megfizette!”

Ugyan hány ilyen példát lehetne találni
a Tisza kormány pénzügyi garázdalkodásai
alatt?

Tisza Kálmán sobasem kezd nagyszabásu
akcziót; kis reformcsokkban tetszeleg magá-
nak. Lukabb becsesempeszi eleit a régi
intezménybe, mint sem hogy azokat gyökeresen
átalakítaná; p. o. a zsidót a főrendiházba, az
államségelyt a prot autonomiába, a Bezirkert
a megyebe.
Emlékeztet a mesebeli medvere, mely a
szendergő urának orrán szemtelenkedő legyet
egy kövel akarta agyon ütni s előzékenysége-
vel az embert ütötte agyon s a légy elrepült!

Jókai Mór 2 forintjával árulja nevéálírá-
sát az erdélyi kulturreglet javára.

Hány mameluk képviselőnek adnak még
2 forintot az aláírásáért, kivált ha... v a l t ó n van!

Tisza Kálmán estélyt adott.

Pártja bizonyára a Rókus korbáz megfi-
gyelő osztályába téteti ezért a nála egészen
szokatlan könnyelműségért.

Gili Balázs.

Nyilatkozat.

Ezen lapnak mult zombati számában „Helyi hírek” című rovatban az első helyen következő közlemény jelent meg: „Városi közgyűlés”. A legközelebbi városi közgyűlés, mint értesülünk — július 9-én fog megtartatni. Fontosabb tárgya nem igen lesz, csak a folyó ügyek elintézése céljából tartatik.

Ezen közlemény azért jelent meg, mert mi a legutóbb tartott a városi általános tisztújítás alkalmával elfogadott azon megállapodást, hogy a közgyűlés terén a választásoknál nem a pártérdek legyen a döntő; idáig híven megtartottuk, s a választásokba intező bizottságunk, mint ilyen, be sem avatkozott. Így a történendő választásokat párt-kérdésnek most sem tekintettük, és ezen szempontból elvárásainkat a folyamatban levő aratásnak gazdasági teendőitől elvonnai nem akarhattuk.

Amde ennek dacára a helybeli szabad elv párt mult vasnapon nem csak párt gyűlést tartott, hanem gyűlésének határozata folytán következő felhívás bocsátott ki és osztottat szét: „Meghívás.” A debreczeni szabadelvű párt részéről folyó hó 9-ik napjára, déli 10 órára, a városi bizottsági közgyűlésbe. Tárty: számvevő s adó kivétők választása. — Szavazat: lapok mellékelve. — Fráter Imre párt elnök. — Egyszersmind mellékelten megküldett három száraztalp, mely lapokon: Jablonczay Kálmán, Szathmáry Mór és Günther Ferencz urak neve olvasható.

Mi ezen uraknak megválasztása ellen ha a kijelölendők közt más érdemesebb nem leand, nem csak nem vagyunk, sőt hiszünk, hogy közülök egyikre mint másira, pártunk tagjai közül többen reá fognak szavazni. De a fent irt tény következtében kijelölőztatjuk, hogy a legközelebbi városi általános tisztújítás alkalmával mindkét párt által elfogadott s általán idáig hűn megtartott azon megállapodás, — hogy a választások párt érdeknek tekintésének, s egyes jelöltek pártjelöltek gyanánt nem állittassanak föl: ime a szabadelvű párt által tényleg megtörtént.

Kelt Debreczen, 1885. július 8.
A debreczeni függetlenségi párt intező bizottsága.

Miért marad el?

Holnap városunk törv. hat. bizottsága rendes közgyűlést tart. Olvassuk a tárgysorozatot s látjuk, hogy igen érdekes dolgok fognak tárgyalás alá kerülni.

De mi ahoz fogunk ezúttal szólni, a mi nincselvéve a tárgysorozatban. A mi fel van véve, ahoz ugysis fognak hozzászólni bőven.

A mit mi megpendíteni akarunk, — úgy hiszünk — már nem is korai, mert nagyon

A „DEBRECZEN” TÁRSASÁGA.

Főúri házasság.

— Eredeti beszély. —

I.
A fővárosi előkelő társas körében méltó feltűnést okozott gróf Tarnay Pál hirtelen eltűnése s az a körülmény, hogy végkép nyomára vesztett.

Senki sem tudta elképzelni, hogy hova lett a társas körök éltető lelke, az előkelő, dugdagzó főúr, ki hangadó volt a főúri kedveltekben, a ki mindég ott volt, hol feltűnést lehetett kelteni.

És most, midőn az élvezetek virágzó kora van, épen most hiányzik a jeles lovag, a paratlan gavallér, az utóirhatetlen mulattató, a szalonok hőse, a szép nők dédelgetett kegyence s a jámbor férjek méltán retgett réme!

Nagyon természetes, hogy az előkelő társaság sokat foglalkozott az érdekes alakkal s nem egy pikáns mesét szöttek a távollét megmagyarázására.

Gróf Armay példálul határozottan állítja, hogy a gróf a telet Nizzában tölti s egy szép francia asszonykával osztja meg a magány örömeit.

De más azt állítja, hogy a gróf egyik vadregényes birtokán, pásztor órákat él egy erdei tündérrel, — kit feltéve őriz a maga számára.

Ki tudná azonban mind azt feljegyezni, a mit a grófról barátai mesélnek? Ne is kussuk, nyugodjunk meg azon, hogy bár nincsen jelen, a társaság nem szűnt meg róla beszélni s igazat adtak Adrienne bárónének, a ki nyilatkozta, hogy a gróf eltűnése csak szépség, mert nem nyert meghallgatást egy szép asszonynál, a kitől úgy remél kegyeket élvezni, ha távollétével beigazolja, hogy nem gondol a csata veszteséssel.

Egyebiránt a bárónő mindenkit biztosított, hogy gróf Tarnay előfog kerülni, akár

sok város előzött meg bennünket ez ügyben történt intézkedésével, megelőzött pedig olyan kitűnő jó példával, a melyet követni Debreczennek annyival inkább is kell, mert Debreczen az egyetlen hazai város, hol a tiszta magyarság a lakosság példátlan többségét képezi.

Mint dr. Zelizy D. monográfiájából tudjuk, Debreczen lakosságának 99⁷/₁₀₀-a tiszta magyar, tehát csak 1³/₁₀₀ az idegen ajku.

E kedvező s mint már említettük példátlan arány kötelességet róv Debreczenre olyat, mely elől kitérni nem szabad, s a mely elől városunk nem is fog kitérni minden bizonytal, de nagyon csodáljuk, hogy mint maradt el eddig is nyilatkozata, mert az erdelelyi közmívelődési egyesület tagjai közzé eddig városunk be nem lépett.

A ki a hírlapokat figyelemmel kíséri, azt tudni fogja, hogy mily lelkesültséggel van felkarolva egész hazaszerte a fent nevezett egyesület ügye, melynek célja Erdély eloláhosodott népét minden törv. eszközzel visszamagyarosítani s meggátolni az elmagyartalanodás tovább terjeszkedését, szóval a magyar közmívelődést megszilárdítani azon idegen ajkú lakók közt, kik századokon át itt lakva nem lettek magyarok, sőt ök uralkák a helyzetet, a mennyiben a szegény magyarságot magokba olvasztják.

A nagy nemzeti cél megvalósítására pénz, nagyon sok pénz szükséges. És a nemzet sietett filerit lerakni s ma már több mint száz ezer forint áll az egyesület rendelkezésére. De mi ez ahoz a nagy eszméhez, a mit az egyesület zászlójára irt fel? Nagyon csekélység! És kik hozták össze azt a pénzt? Oly lelkes hazafiak legnagyobbára, s kikől ez valóban áldozat.

Egyes törv. hatóságok siettek jelen-tekény összeggel belepu az egyesület tagjai közzé s ma már alig van kiválóbb város, mely oda ne vitte volna áldozatát, mint a honfiumeleg lelkes sugalmára megenni, különben is — kötelesség, még pedig elmulasztathatalan kötelesség!

És Debreczen még mindig késedelmezik, az a Debreczen, mely a hazafiságnak mindenkor zászlóvivője volt, — az a Debreczen, mely a magyar történelemben oly kiváló szerepet köveit a multban magának s az a Debreczen, mely ma a fejlődés nem remélt forrongásában egészen megváltozni látszik, az a Debreczen, mely bar — közlekedési eszközök tokeiedése mellett megszünt nagy vidékek központja lenni, de a melyre mégis úgy néznek egész hazaszerte, mint irányadóva a vidéki városok között.

Nem panaszkodunk és nem vádolunk. Miniket nem bánt a megelőzés, — de óhajjuk, hogy ne késlekedjék Debreczen tekintélyes összegű adományával belepu a magyar közmívelődés egyesület tagjai közzé s ha a holnap var. közgyűlés tárgysorozatába nincs is

mikor és akár honnan is. Ő tudja nagyon jól, hogy a gróf nem tud megenni a régi társaság nélkül s ha valami varázs tartaná is tavol, idő multával meg fog az torni s a gróf vissza lesz nyerve azok számára, a kik nagyon erzie mostani hiányát.

A szép Adrienne bárónő csatlódt, de csak annyiban, hogy gróf Tarnay nem kerüdt elő oiy hamar, a mint ő gondolta; de igaza volt abban, hogy lebb vagy utóbb, de egyszer mégis csak visszajön, mert valóban az ősi löverseny első napján megjelent a társaság, öröme a rég varakozókak, a kik nem győztek elege faggatni, hogy merre járt és mit csinált ny sok idő alatt?

Egykedvűen hallgatta a gróf az ostromló kérdéseket s a pikáns megjegyzéseket, s egyáltalában nem mentegette magát semmivel.

— Valja be gróf, monda bizalmas hangon Adrienne bárónő, hogy ont elcsábítta egy új szépség töltök?

— Valóban, igaza lehet asszonyom!

— De ugy-e bár, a varázsait elmuitt és ön visszatér hozzánk s a miénk lesz újból?

— Alig hiszem.

— Ah, tehát valami rendkívüli csoda? Beszéljen gróf ur, beszéljen. Ön kivanicsva teszi a hölgyeket...

— És a férfiakat is... szól közbe gróf Armay nevetve.

— Tehát felelek. Még pedig egy szóval.

— Nos, es az egy szó mi?

— Megváltam.

A csodalkozás moraja volt hallható minden oldalról.

— Ah, persze! Ön megakar tréfálni bennünket, ugy-e?

— Nem bárónő, én valót beszélek.

— De hiszen az lehetetlen, kétkedik továbbra is a bárónő, nagy szeméit kerekre nyitotta: függesztve a grofra, ki nyugodt egykedvűséggel állta ki a tekinteteket.

felvéve, — vajha akadna buzgó biz. tag, ki lelkes indítványával oly tette inditná fel Debreczen törv. hatóságát, mely méltó volna ahoz a Debreczenhez, a minőnek Debreczent a hazában ismerni szeretik!

Ez óhajjuk.

A történelem.

A történelmi kongresszus tárgyalásairól általában már megemlékeztünk. Az egész kongresszusnak csakis egyetlen pontja volt, mely megérdemelte, hogy megbeszélés tárgyává tessenék, ez a történelmi oktatás kérdése. E kérdés nemcsak a szaktudósok vagy tanárok és mint odafenn a miniszteriumnál hiszik, a tanterv kövacsok ügye, hanem az egész nemzeté.

Nem tévedünk, ha állítjuk, hogy a nemzet jövődjé, sokban a hazafiság értesének ereje egyedül csakis attól függ, hogy a tanítványok a történelmet az iskolában? A nemzeti nevelésnek, a hazafisági érzet megszilárdításának és a nemzeti öntudat kifejtésének nincsen hatalmasabb tényezője, mint a történelmi oktatás.

A kongresszus rendezői nagyon szerencsés választást tettek, mikor a kérdés előadásával Dr. Márki Sándort bízták meg. Márki nemcsak egyike fiatalabb történetiróink legjobbjainak, hanem az újabb tanári generáció legkiválóbb erőihez is tartozik. Azonkívül távol áll minden hivatalos történelmi tanterv kövacsolási manipulációtól és egy oly tanári testület tagjai közé tartozik, mely régóta kritikai álláspontot foglalt el szemben az uralkodó tanügyi áramlatokkal. Márkinak volt alkalma és köre a történelem tanításra vonatk. kritikai gondolatait rendbe szedni és van is tehetsége s gondolatait kellő súlylyal és formában kifejezni. Most már nem marad egyéb hátra, mint az illetékes köröknek leszállani a csalhatatlanság Olypuszról, tekintetbe venni s a lehetőséghez képest alkalmazni is Márki kritikai megjegyzéseit.

Márki Sándor javaslatának első pontja így hangzik: Kívánatos volna, hogy nagyobb gond fordítassék a magyar történelem a világtörténet keretében való oktatására.

Ez óhajjalal a magunk részéről tökéletesen egyetértünk. Mi történik most a hivatalos történelmi tanítás értelmében? Az alsó osztályok egyikében hetenkint két órában tanítják a magyar történelmet. Akkor aztán felereteszik négy egész esztendőre. A négy év alatt ifjaink tanulják a világ történelmet, melyben a kínaiak, babyoniak, assyrok, indusok, aegyptomak, görögök, rómaiak, a germánok, slávok százfajú népeknek viselt dolgai tarkabarka egymasutában mintegy kaleidoskopszerűen vonulnak el az ifjak szeméi előtt. Végül a 8-ik osztályban hetenkint 3 órával még egyszer előveszik a magyar történelmet.

A decorum kedvéért aztán ezt elnevezik pragmatikus történelemnek. Persze a tanár a kevés órászám és a 8-ik osztályos tanulók szokásos túlterheltsége miatt azt se tudja, mit csináljon? Ha sokat vizsgálja a történet dolgok okait, akkor az ifjak nem ismerhetik meg az okoskodás szükségszerű alapját, a tényeket. Ha csak a tények és adatok ismeretése szoritkozik, akkor az ifjak nem lesznek képesek a tényeket általános elvek, egységes szempontok szerint csoportosítani.

Igy aztán abba a furcsa helyzetbe jutunk, hogy a magyar ifjuság voltaképen többet tud a szorbok, vindok, gótok, alanok s más nevé

lansága, csapodár, pillangó természeté példabeszéd lett, ön lelt volna nős, ön szakított volna elveivel, régi nézeteivel?

— Pedig ugy van. Én asszonyom nős vagyok már csaknem egy éve s bo'dog voltam, a mig a magányban, egyedül szereimemnek éltem.

— És kit vett ön nőül?

— Egy nőt, a kit szerettem, a kit szeretek és a kit szeretni fogok mindig.

— Tudja a gróf, hogy ez nem felelet a kérdésemre, vagy ha az is, akkor igen...

— Ehiszem. Ön azt szerette volna, ha azt mondom: nóm X. Y. guszgadzog főúr leánya, vagy X. Z. bankár bájos özvegye, vagy tudom is én miféle divatos nevé hölgy?

— Mindenesetre!

— E tekintetben legyen nyugodt. Nóm előkelő spanyol család tagja, kinek szülei gazdagok, a ki szép, elragadó szép...

— Magával hozta ön?

— Minő kérdés! Mért vettem volna feleségül?

— És be fogja vezetni a mi körünkbe?

— Azt hiszem szívesen fogadják?

— Únnek azt tudnia kell. Mi bárkit befogadunk, ha társaságunkra érdemes. Itt van a versenyen?

— Igen. Látja amoda egy nyitott kocsi van; két fehér ló van elebe fogva, — azon kocsiba ül a nóm.

— Egy katonatiszt beszél vele?

— Igen. Nizzába ismertük meg Reiner lovagot.

— A nő igen szép, valóban bájos, monda Adrienne, hosszan nézve látszóvél a nőt, ki képes volt gróf Tarnay Pált ugy meghódítani, hogy az lemondva a nőlen élet minden örömeiről, hozzá láncozta magát egy hosszú életre.

— S a kis menyecskét nem kell féltetni gróf ur?

— Nem. Ebben nyugodt vagyok.

— Ugy? Tehát talált már egy igazi

népek történelméből, mint saját nemzete viselt dolgairol. Igy aztán nem csodálkozhatunk, ha ifjuságunk magyarsága gyöngé labon áll, ha a nemzeties érzés nálök kivészében van s könynyen helyet enged a kosmopolitismus ernyesztő kórságának.

Indítványának második pontja azt kívánja, hogy szakfűrűk közbejöttével történelmi olvasókönyvek szerkesztessenek, melyeknek használatá a középiskola 6. 7. 8. osztályában kötelezőnek mondassék ki. Igen helyesen van, mert az ilyen történelmi olvasókönyvek Plutarch művéhez hasonlitanának, melyekben történelmünk nagy alakjainak életök iratnak le vonzó modorban. Igy az ifjuság megismerkednék nagy embereink életével és tetteivel. A jó életrejelzők segítségével belepillanthatna e nagy emberek szellemi és erkölcsi fejlődésének titkainak látszó folyamatába. Ezekből megtanulna nemcsak lelkésülni, hanem megtanulna azt is, mikent kell egy nagy csel megvalósításáért egy egész életlen keresztül csüggedés nélkül laukadatlann küzdeni?

Indítványa harmadik pontjában sürgeti egy magyar történelmi atlasz kiadását. Igaza van, mert csakugyan ez képezi történelmi oktatásunknak nemcsak egyik legürgősebb teendőjét, hanem ennek hiánya egyik szegyeniet is oktatásunknak. E miatt történeik meg az a sajtóságos anomalia, hogy magyar iskolában kénytelenek vagyunk sokszor oly atlaszokat túrni, melyeknek jelzései és felirása tökéletesen arczul csakjék összes közjogunkat s összes történelmi oktatásunk lényegét.

Kívánja továbbá történelmi muzeum létesítését és ebben is tökéletes igaza van, mert történelmi tárgyak szemléltetése nélkül történelmet tartani mai napság már alig egyebet, mint természettant, vagy vegyettartani kísérletek nélkül.

Márki Sándor ur javaslataival tökéletesen egyet értünk, részükrol csak azt szeretük volna még, ha lyeumunk derek tanára azt is hangsúlyozta volna, hogy a történelmi oktatásból ki legyen zárva minden, a revisio és kritika czégre alatt üzött történelem hamisítás, hogy a történelem tanításának célja ne elosztrákosítás legyen, hanem a nemzeti önállóság és állami függetlenség öntudatának nevelése. Ezt hangsúlyozni szükség lett volna, mert a történelem tanításának célja megszerzetni az igazságot megtanítani ez igazságot való küzdelmet, nem pedig rászoktatni az ifjuságot a történelmi és jogi fictióknak, mint fálit accomplicnak tisztelgetésre. Magyarország függetlensége az igazság, a közös ügy minden bevégezt tényvolta daczára is csak fictio.

Helyi hírek.

* A városi közgyűlésre — mely holnap tartatik meg — ismetelve felhívjuk a bizottsági tagok figyelmét. Tudjuk ugyan, hogy választás is levén az igen sokakra meg fogja tenni a kellő vonzerót s ép ezért, tekintve a közügyek fontosságát, óhajjuk, hogy a nyári munkakkal elfoglalt biz. tagok is a közügy érdekében minél számosabban jelenjenek meg.

* Az ágost. evangélikus egyház tegnap megtartott gyűlésen a Talyán tartandó egyházmegyei közgyűlésre M. A. T. Lajos lelkés és kivül képviselőiük kiküldötté: Szepessy Gusztáv gózmalmi igazgatót, Gáspár Imre szerkesztőt és Konrád János iparost, kik hétfőn reggel fognak elutazni. A gyűlés tárgyalta az esperesi gyűlés tárgysorozatát s képviselőnek utasítást adott. A gyűlés

asszonyt? Sok szerencsét kedves barátom! Gondunk lesz önére is és az ön kis feleségére is.

Adrienne bárónő kecsesen intett fejével s gróf Tarnay másfelé húzódt s a bárónő sietett elmesélni a legfrissebb hírt környezőnek s rövid percek alatt az egész előkelő világ tudta, hogy gróf Tarnay megvált, elvett egy szép gazdag spanyol leányt — de csupa szerelemből.

A társaság nem győzött eleget csodálkozni s látszóvél mindenki a szép spanyolnót vizsgálta, kinek szerencséjét — valjuk be nyiltan — sokan irigyelték.

Gróf Tarnay pedig lehangelontan vonult a nézők csoportjába s nagyon érdekelte, hogy melyik lova fog nyerni az idén?

II.
A versenyter kijelölt heivén alig állott meg a gróf Tarnay diszes fogata, mely a grófnét a versenyre hozta, egy fiatal katonatiszt közeledett ahoz, kit a grófné rendkívül örömmel fogadott.

— Valahára! Egy régi jó ösmerős! kiálta fel a grófné.

— És a legizsább jó barát, monda a tiszt, udvariasan csókolva meg a bájos ifjú nő feleje nyujtott kis kezét.

Gróf Tarnay valóban bájos ifjú nőért mondott le a nőlen életrol. A spanyol jellegű arczon ott volt minden báj, mely e nemzet hölgyeinek pazar mérben szokott tulajdona lenni — s a ragyogó nagy szemekben a rombolva égő szenvedélyek ereje sugárzott. mig egész lenyén az a csodás ifjú bál ömlött végig, mely nem engedti sejtieni sem, hogy fiatal, fejlett leány, vagy fejlődni kezdő ifju asszony al előttünk.

A katonatiszt neve Reiner Gusztáv. Egy német dragonos ezred főhadnagya, ki nagyon csinosan nézett ki a szép egyenruhában. Tulajdonképen a lovag nem is katona, legalább ténylegesen nem, mert mindég utazik; a grófi párral is Nizzában ismerkedett meg s nagyon valószínű, hogy kedvökért jött

kedden veszi kezdetét. Lajos helybeli lelkés hétfőn este már előle * Katona dolog.

több helyen tartanak latot. A városunkban honvédrészalójak vala is, Nagy-Várad környék latot, melyben részt összes (b. jeni, n. szá) zászlóaljaink kivül a 7. 8. és 47-ik. Összes lovas. Ezen kívül két napra a két üteg lakra behivatnak azontetra akarnak lenni, a áll. tiszték. A lovas tiszt * Dalestély. F. h

ton esti 8¹/₂ orakor az udvarkertjezen a helylándó dalestélyre van dököt tisztelettel megAlapító és pártoló meg használhatják. Debrecz Márk Endre elnök.

* A hus ara me július 8 től 15-ig 46 k led-utca 2999 sz. a. rőzsater 6. sz. a. Min mesárszékben pedig 4 kapitányi hivatala.

* A földadó. Az ország vasárnap uti össze használások elintézés megnyitó beszédben a mondta. Az országos ruár 19. és 20-dikán tartozott azon felszólalás 1875. 7. sz. a. 1881. kek alapján készített föellen beadattak. — Etes küldöttség javaslatározta, hogy az ille újabb helyszíni tárgys a végleges határozás a ezen újabb helyszíni. Ez megtörtént s a hez javaslatát. Ez tehát a felelt a bizottság határogyat azon felszólalások lett a járási és kerületi után határozatok. Ezekre totta a hetes küldöttség s szintén betejesztette hat a hetes küldöttség lentését bemutatom, ker tagjait, méltóztassanak nulumányozás tárgyává te a pénzügyminiszter is je

* Terményplacc. A vásár nem valami jól a következők: Buza 7.50 5.00, árpa 5.00, zab 6.00, kótes 7.00, 1 mm. szalon

* A főkapitányságt közatot vettük: Lajpa 1. jelent számauk „Helyi „d e g e n f o l d b e n” közölg felvilágosításul me dőrség Debreczenben me más törvényhatóság terü mára, a közegészségügyről mében, engedélyek kiadól sitva, Nagy-Léta közsé

Magyarországba is, mit dugszagad ember.

— Hogy erzi magát kérdi a lovag, helyet fog mellett.

— Sehogy sem éde — De minő szeszétől, ide jönni, hol nem sz hol élete bizonyára egyh külföldön volt, hol végre boldogság mellett, a nyug

— És a lovag ur alóban nem vár nyugalom — Nem csak hiszem — Igen egyszerűen

vencz tagja az előkelő tá pelt hős volt minden száv alíványa, a lányok kedve tak rá. És ő idegen föleleséget, a kit elrejtett, hog az esküvője felől.

— Gondolja, hogy emindent? — Nem. Épen azelőre is neheztelnek a társra vont keresztbuzást sze a mellőzötték, önnel teeséget és...

— Csak mondja tovább — De... grófné... — Jól van. Ertem.

Es kutatni fogják, hogy k Tarnay nekve toltta fel n itt oly sokan számítottak — Valóban ilyestmit — És ha kutatják

hogy gróf Tarnayne egy nő, a ki nyilvános életet majd meg mint színésn — Igen én ezeket k

— És akkor ama n tessel fordulnak el tölem körükbe akarnék betolak velem megvetéseket, holo

...kedden veszi kezdetét a Tályán, a Materny Lajos helybeli lelkész egyházi beszédevel, de hétfőn este már előleges értekezlet tartatik.

* Katona dolog. Az országos honvédek több helyen tartanak nagybbszerű hadgyakorlatot. A városunkban állomásozó 42-ik és 46-ik honvédrészlőaljak valamint a 2. huszár ezred is, Nagy-Várad környékén tartandja a gyakorlatot, melyben részt fog venni a 80-ik dandár összes (b. jeni, n. szalontai, n. váradai és zilahi) zászlóaljain kívül a 79 dandár 3 zászlóalja a 7. s. és 47-ik. Összesen 2955 gyalogos és 600 lovas. Ezen kívül részt vesz a gyakorlatban két napra a két üteg tüzérség. — E gyakorlatra behivatnak azon önkéntesek, a kik tisztak akarnak lenni, a tavaly kinevezett szabál. áll. tisztak. A lovas tisztak minde behivatnak.

* Dalestély. F. hó 11-én az az szombaton esti 8 1/2 órakor az „Arany Bika” szálloda udvartérjében a helybeli „Dalard” által tartandó dalestélyre van szerencsém az érdeklődőket tisztelettel meghívni. Belepti díj 40 kr. Alapít és partoló tagok szabad jegyeiket használhatják. Debreczen, 1885. július 8-án. Márk Endre elnök.

* A huszár megálapítása s bejelentése július 8. tól 15-ig 46 kr. Racz Györgyvel csegeled-utca 2599 sz. a., csapó-utca 10. sz. a., rózsater. 6. sz. a. Minden többi bejelentett mérszárkékban pedig 48 kr. Debreczen város kapitányi hivatala.

* A földadó. Az országos földadó bizottság vasárnap ült össze, a hátralévő személyi felszámolások elintézésé céljából. Az elnök a megnyitót beszédben a többiek között ezeket mondta. Az országos földadó-bizottság február 19. és 20-dikán tartott üléseiben határozott azon felszámolások ügyében, melyek az 1875. 7. és 1881. 40. és 42. törvények alapján készített földadó sorozati munkák ellen beadták. — Együttal az utazo hentes küldöttség javaslata értelmében azt határozta, hogy az illető községekre nézve újabb helyszíni tárgyalás indítassék meg s a végleges határozat csak akkor hozatik, ha ezen újabb helyszíni vizsgálat megejtették. Ez megtörtént s a hetes küldöttség beadta javaslatát. Ez tehát azon egyik tárgy, mely felett a bizottság határozni fog. A másik tárgyat azon felszámolások képezik, melyek felett a járási és kerületi bizottságok csak febr. után határoztak. Ezekre nézve már megtartotta a hetes küldöttség e helyszíni vizsgálatot s szintén beterveztette javaslatát. Midőn tehát a hetes küldöttség eme két rendbeli jelentését bemutatom, kerem az országos biz. t. tagjait, méltóztatassanak ezen javaslatokat tanulmányozás tárgyává tenni. A tegnapi ülésen a pénzügyminiszter is jelen volt.

* Terménypiacz. A tegnapi tartott hetivásár nem valami jól ütött ki. Jegyzéseink a következők: Buza 7.50, kétszeres 6.00, roza 5.00, árpa uj 5.00, zab uj 6.80, tengeri 6.00, kötes 7.00, 1 mm. szalonna 48.00, haj 48.00.

* A főkapitányságtól a következő nyilatkozatot vetük: Lajpa f. évi június 7-én megjelent számának „Helyi hírek” rovatában „Idegen földben” kezdett hirre vonatkozólag felvilágosításul megjegyzem, hogy a rendőrség Debreczenben meghalt egyházi hullaának más törvényhatóság területére való elszállítására, a közegészségügyről szóló törvény értelmében, engedélyek kiadására nem lévén jogosítva, Nagy-Léta községi lakos Nagy István

Magyarországba is, mit könnyen tehetett mint dugszagad ember.

— Hogy érzi magát grófné új hazájában? — Kérdi a lovag, helyet foglalva a szép asszony mellett.

— Sehogy sem édes barátom!

— De minő szeszély is volt az kedgyedtől, ide jönni, hol nem számítat ismerősökre, hol élete bizonyára egyhangubb leend, mint a külföldön volt, hol végre is ha egyéb nem, a boldogság mellett, a nyugalom is megvolt!

— És a lovag ur azt hiszi, hogy itt valóban nem vár nyugalom reám?

— Nem csak hiszem, de tudom is?

— Igen egyszerűn. Gróf Tarjay kedvence tagja az előkelő társas köröknek. Ünnepeit hős volt minden szalomban. Az asszonyok báványa, a lányok kedvence volt. Számították rá. És ő idegen földről hozott magának feleséget, a kit egy évig nem is mutatott senkinek, a kit elrejtett, hogy hir se szólnyaljon az esküvője felől.

— Gondolja, hogy ez megmagyaráz már mindent?

— Nem. Épen azért folytatom. A nők előre is neheztelnek a grófnőre. Sok számitásra volt keresztvázást az ön szépsége. Persze a mellőzötték, önnek éreztetik majd a veszteséget és...

— Csak mondja tovább!

— De... grófné... — Jól van. Érttem. Tehát folytatom én.

— És kutatni fogják, hogy ki az a nő, a ki gróf Tarjay nevére tolt fel magát akkor, a midőn ott oly sokan számítottak e kitüntetésre?

— Valóban ilyesmit gondoltam.

— És ha kutatják, ki is fogják sütni, hogy gróf Tarjany egy kalandornak résztvevője, a ki nyilvános életet élt most mint lovárnó, majd meg mint színésznő és a többi.

— Igen én ezeket gondoltam!

— És akkor ama magas körök megvetéssel fordulnak el tőlem, visszautasítanak, ha körökbe akarék betolakodni, éreztetni fogják velem megvetéseket, holott nem egy, de nem

is tiz van köztük, a kik épenséggel nem jobbak mint én, sőt tán hibásabbak?

— Ön, igazolt az a keserű gonyos hang, melyen a grófné beszél, de itt, ebben az országban a társadalmi felfogáson nem változtat semmi.

— Az érti ugy-e bár, hogy lehetek ferjemnek szerető, hű neje, lehetek anygal, vagy tudom is én mi, — de mert szakitottam a társadalm bizonyos megszokot elveivel, tehát kileptem annak világából s az most fölös dolognak találja, hogy abba visszalépjek.

— Legjobb mint tevéleges résztvevő!

— Ugy? És azt hiszi a lovag, hogy csak ön nem itél engem el? azt gondolja, nem fogok tudni gyűzni eleneimem, — a kiket meghódított feyverimemmel, mert ilyenekről gondoskodtam.

— Kérdés, elfogadják-e a hadüzenetet.

— Biztosítom, hogy igen. Nézzem szét e versenytéren. Ezer látszó irányul felém, — ferjem már távolról bemutatott eleneimnek, márők megkezdik a harcztól Vizsgálnak. Bizonyosan szépek találnak s lesz rá gondom, hogy ne csak szépek ta tájainak.

— És én azt mondom a grófnőnek, menjen vissza Nizzába, vagy a Garda to partjára, abba a regényes kis hazba, hol a mézes heteket, hónapokon át élveztek zavartalanul, vagy menjenek a gróf felvidéki birtokaira, ott egymás körében egymásnak élve, biztosítják magoknak a zavartalan boldogságot, míg ugy én csak elkeseredett percz fogja önökkel megbüntetni azt az elhatározást, hogy belépnek a nagy tömegbe, hívják annak íteletét s dacolnó akarnak vele.

— Ön, ön mondja ezt lovag?

— En grófné. Imerem az itteni viszonyokat. En és sok mások egyenként, különkülön nem dobjuk öre a kárthatásat követ, kivált én, a ki ismerem nem megvetés, de könyre érdemes multját, — azonban a társaság nem érvel, nem okosodik, az itél keményen és kérielhetetlenül!

(Folyt köv.)

egyest itt időzött képviselői f. hó 19-ére és 20-ra 600 iskolai, 300 szállodai és 200 magányjegy rendeltek meg. A zombori állami gimnázium tanulói ma hagyták el Budapestet, az újvidéki szerb iskolának ma 36 növendéke érkezett meg. Az olcsó lakás vezetősége és a prágai Merkur kereskedelmi egyesület közt most folyik az egyezkedés 1500—2000 részvevő elszállásolása végett. A délmagyarországi tanáregyesület f. hó 14-én érkezik 400 tagból álló csoportban.

— A kolera. Madridból írják; A tegnapi nap folyamán itt 5 ember betegedett meg és 3 halt el kolerában. Az inficiált kerületekben tegnap összesen 660 ember esett a járványnak áldozatul; ebből Aranjezre 56 és a valencziai kerületre 358 halálozás esik.

— Mindennapi. A wieneni közégi pénztár vasárnap tartott felülvizsgálása alkalmával tizezer forintnyi hiányt konstataáltak. Winkler ker. előjáró beismerte, hogy az összeget elvette ugyan a pénztárból, de a község számára való gyűmlöcsötöztetere fordította. Winkler határidőt tűzött ki, melyben a tizezer forintot megtéríti, a mit valóban meg is tett, s ennek a következtében az ügy nem kerül a bíróság elé. A görzse felülvizsgálást hir szerint névtelen feljelentés következtében tartották meg.

Muzsák.

— A kir. operaházak jövő héten ismét vendége lesz. Egy fiatal hazánkia, Mannheim J., ki legutóbb Neumann Angelo ársulatához tartozott, s ki Omutzében és Stettinben szerepelt nagy sikerrel, háromszor fog fölépni s pedig Rigoletto, Aida és Teil Vilmos operákban. Mannheim a budapesti conservatorium növendéke volt.

Közgazdaság.

— Az apci aratógep verseny, melyet az orsz. gazdasági egyesület a földművelési miniszter vezetése alatt rendezett, rendkívüli nagy érdeklődéssel folyt le. A vendégszerető házigazda, Szentiványi Farkas birtokán gyűlte össze a különféle vonatkokon érkezett vendégek. Ott voltak: az orsz. gazdasági egyesület bíráló bizottságának elnöke, ifj. gr. Széchenyi Imre, Somssich Pál, gr. Palfy Moricz, gr. Berthold Arthur, továbbá gróf Pejacsevich Arthur, Farkas Abraham, Meizer Gyula, Bujanovich Sándor, Máday Izidor, az ország leg több gazdasági egyleteinek kiküldöttjei, a környeki gazdaközösség, a gazdasági intézetek igazgatói, a gyárosok, köztük maga Shuttleworth és igen sok amerikai. Mintegy 500 igen előkelő gazda gyult össze e valóban emlékeztető szép versenyen. A bíráló bizottság 50 tagból állott, baró Podmaniczky Géza és Nickl Mihály elnökeite alatt; az erőmőri bizottságot pedig Nagy Dezso meuegetemi tanár vezette. — A következő gépeknek nagy haladás tapasztaltatott, de a jury meg nem találta ezeket a magyarországi viszonyokhoz megfelelőeknek; a marokrák gépek ellenben általános elismeréssel találkoztak.

— Orsz. kiállítás. A jury valamennyi csoportja megalakult a XXVII. csoport kivételével, meg pedig három különböző helyen három elnök elnökeite alatt. Az igazgatósági épület díszteremében Matlekovits államtitár elnököl s jegyzőként dr. Kolozsvary Lajos működött. Az igazgatósági épület fogadó termében gr. Zichy Jenő volt az elnök, jegyző Toldy Ferencz. Az erdészeti pavillon ülése termében Schuierer Gyula igazgató elnököl, jegyző dr. Szalay L. Az elnökök valóban teljes elismerést érdemelnek azért a rendkívüli buzgóságért, melylyel egész napon át reggel 8-tól este 8-ig a nap minden órájában — a gyűléseket vezették és tapintatukkal az itt-ott fölmerült egyenetlenségeket elsimították; a jegyző urak nagy munkát végeztek, a mennyiben mindenkire 12—15 jegyzőkönyv szerkesztése jutott és este 8 órakor valamennyi jegyzőkönyvet hitelesítve adták át az elnöknek, mert holnap, kedden délelben a jegyzőkönyvek alapján kell a jury-tanácsnak megalakulni. A választások a legtöbb csoportban igen simán és egyhangúsággal folytak le, de több csoportban, különösen a vas-és fémipar, fonó és szövőipar, ruházati ipar egyes osztályaiban igen elragadó voltak a szavazatok.

— Budapesti serti vásár. Kőbánya júli. 6. Az üzlet kissé élénkebb. Magyar uraság öreg nehéz 35.—36.—frítg, magyar uraság fiatal nehéz 39.—40.—frítg, magyar uras. fiatal közép 38.—39.—frítg, magy. uras. fiatal könnyű 40.—41.—frítg, magyar szedett nehéz —.—frítg, magyar szedett közép 38.—39.—frítg, magy. szedett könnyű 39.—40.—frítg, romániai átmeneti bakonyi nehéz —.—frítg, rom. átmeneti eredeti nehéz —.—frítg, szerbiai átmeneti nehéz 38.—38.50 frítg, szerb. átmeneti könnyű 39.—40. frítg, hízó 1 fél éves élősulyban 25.—30 —frítg, hízó 1 fél éves élősulyban 4% —.— hízó két éves élősulyban —.—frítg, makkos sertés élősulyban, 46% levonással frítg. Az árak bizalt sertéseknél páronkint 45 kiló és 1%—os levonással métermázsánként értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adtak el a vevőnek, páronkint 3 arany várn fejében megtérítették.

Törvényeszk.

— Harmincznyolcz vádolt. A trieszti törvényeszk jul 2-án es 3-án érdekes pórt tart. Február havában Castua osztrák határszéli városban új községi táblákat vetek ki, melyeken a község neve után németül és horvátul fel volt írva a járás neve is, melyhez a község tartozik. Ezen kettősfeliratú táblák folytán a lakosságban az a hir terjedt el, hogy ötszáz ezer forintot eladták Castuát s a szomszédos falvakat Horvátországnak. E miatt a lakosok zavarogni kezdtek; a tömeg a város házára rohant s azt követelte, hogy a polgármester adja ki a Horvátországgal kötött szerződést. A polgármester végül írásban volt képtelen megígérni, hogy a két nyelvű táblákat eltávolítja s csak német felírásukat fog alkalmazni s hogy a horvát község titkviselőket és tanítókat el fogja bocsátani. E zavargások folytán 38 castuai lakos elfogatott. A trieszti törvényeszk közülök harminczötöt talált bübönöknek s itelt tiz naptól tiz hóra terjedő fogságra.

— Práger Ármin és társai bűnügyében a budapesti tenyitő törvényeszknek ma hirdették ki a kir. tábla íteletét, mely ellen ugy a kir. ügyészség, mint a vádlottak feleltek.

Apró-cseprő.

A forróviz használata chronikus betegségeknek. A forróviz alkalmazása idait bujoktá, nem új találmány. Mintegy hatvan év előtt Cadet de Voux francia orvos ajánlotta a forróviz ivását rögzítött közsvény esetében és gyakran sikerrel, mert nagyobb izzadás és más váladék állott elő s ez által a közsvény is enyhült. De kétségtelen, hogy a forróviz szabálytalan és okszerűtlen használata agyalys állapotokat idézhet elő. Csak 1850-ba tett alop kísérleteket dr. James Salisbury amerikai orvos saját magán és több erős és ép alkattu személyen nemcsak annak hatására nézve, hanem egyszerűsind az alkalmazás szabályainak megállapítására nézve is. Az ugy az angol orvosok által legújában ismét felkaroltatott annyira, hogy a legelterjedtebb és egészen orthodox szakia a „Lancet” is szót emel mellette. Dr. Salisbury szerint a forróviz fátatása a betegségek azon legőjja ellen irányul, melyek az egésztesten táplálkozás és hiányos vérellátástól származnak. Ő azt azért alkalmazta, hogy az érzéketes beteges terméket a gyomorból s a végtől „kiöblítse.” Előbb hideg vízzel tett kísérleteket, hogy a forrás terméket eltávolítsa, ez azonban rosszullett és kolikát idézett elő s ennek folytán lágy meleg vizet alkalmazott, szinte nem jobb sikerrel, mert az hányingert idézett elő. Csak ezután használt 30—38 fokú vizet. Ez nagyon kellemes jótékony hatást idézett elő, valamint azt sok ezeren azóta bizonyíthatják. A forróviz hatásafele való hatást idéző a tápasaturnában, a nyálkát és a forrás előidőző anyagokat rendes csatornáin lomossa, a májat, veséket kimossa s az epe a belekben, nem pedig a véren át kiválik. Hosszabb tapasztalatra volt szükség, hogy megállapíttassék az idő és a víz mennyisége a legjobb eredmény elérésé tekintetében. Mint az eredménye e tapasztalatoknak, következő szabályok állanak: 1. A viznek forrónak, tehát 30—30 R. foknak kell lenni, 2. 1/4 liter legyen egy adag, ha azonban a vizelet 24 óra alatt 48—64 unciát nem tesz, két annyit kell meginni. A vizelet színe világos és majdnem szagtalan legyen. 3. Minden étkezés előtt egy-két, lefekvés előtt azonban fél órával kell inni. 4. Inni csak kortyontként szörpöve kell, hogy a gyomor hirtelen ne találjon. Az ivásnak 15—20 perczre kell tartani 5. 5—6 óra szükség van, hogy a máj, gyomor, vesék tökéletesen kiöblítsenek. 6. A forróviz hatása a bőrállapot javulásában nyilvánul. Az érzéketes fokoktól emelkedik. A szomjúság és a nyákhártyák száradása a elmúlik, a bőr tapintat-e kinezésben javul. A tápasaturna az erjedő anyagoktól megszabadul és erős tevékenységet tanúsít. Gyomorgörök, kolika, aranyer, vese és hólyagbeteg meggyógyul; ép ugy a gyomor és belek elnyákosodása, mert semmi más szer által a szivós nyálka ugy el nem távolítatik s a vér az idegen salakrészekből megszabadul.

A közönség köréből.*

Nyilt köszönet. Ném huzamos idő óta nyakbajban szenvedett és mintán tobo orvos ur eredménytelenül kezelte, dr. Csikos Sándor urhoz folyamodtam szíveskedve operatívul véget vetni a hosszas és kínos szenvedésnek a mit is nevezett orvos ur elre halaira e hó 1-én oly szakavatlan, kitünően és kimélettel végre is hajtott, hogy nem mulasztatom el, de sot meg kötelesemnek is tartom tekt. Dr. Csikos Sándor urnak e kiválóan sikerült operációt nyilt köszönet mondani, egyszerűsind a szenvedőnek otit ajánlani. Pudeleiner Antal,

almolnár a debr. „István” gőzmalomnál.

* Ezen rovatot melyben a közérdekű felszámolások díjtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajnálathozsággal szemben vállal felelősséget.

Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kisdő: Kutasi Imre.

Arlejtési hirdetmény.

A szabolcsamegyei Szent-Mihály községben levő ev. ref. egyház templom tetőzetének 1500 frt 50 krnyi előirányzat mellett pléhveli befedetésének képviselői közgyűlés utján elhatározván, ezen munkát felvállalására s annak f. évi szept. 20-ig leendő bevérgzésére az arlejtés f. évi jul. hó 22-ik napja délelőtti IX órakor a ref. egyház tanácstermében fog megtartani.

Melyre vállalkozók az előirányzott összeg 10%—át tevő bánom pénzzel ellátva, azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint az arlejtési feltételek a ref. gondnoki iródban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szent-Mihály, jul. 5. 1885.

Az ev. ref. egyházi előjáróság

